der i Forbedringen af Tjenestepigens Uddannelse og derigennem hele Stilling laa en Opgave for D. K., og der tog hun fat. Hun saa Nødvendigheden af, at der oprettedes Fagskoler for Tjenestepiger, og det var paa hendes Tilskyndelse, at D. K. i Foraaret 1886 nedsatte det saakaldte „Kogeudvalg" for at udarbejde et Andragende til Magistraten om at oprette Husgærningsskoler, der skulde staa i Forbindelse med og være en Fortsættelse af Almueskolen. Fru Plum blev Udvalgets Formand.

Det lykkedes af Skoledirektionen at opnaa Rejseunderstøttelse til to af Udvalgets Medlemmer, som saa foretog en Rejse til Schweitz og Tyskland for at sætte sig ind i Haand- og Husgærningsundervisning. Fru Plum havde selv det foregaaende Aar paa en Rejse til Bryssel søgt Oplysninger i Sagen. Imidlertid strandede Udvalgets Bestræbelser paa Magistratens Ængstelse for at belyrde Byens Budget, og Sagen maatte foreløbig lægges til Side. Men Tanken var udkastet, og de indledende Skridt var gjort. Nu er det en almindelig kendt Sag, hvilke Resultater, der er naaet.

Københavns Tjenestepigeforening vil mindes hende med Taknemmelighed ligesom Dansk Kvindesamfund, og Kvindesagens Tilhængere her i Landet. Men ogsaa af mange andre, af en talrig Slægt, af alle de, der har haft den Glæde at kende hende, af alle dem som hun har hjulpet ved Raad og ved Daad vil hun bevares i taknemmelig Erindring.

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Rønne den 7., 8. og 9. Juni 1913.

(Fortsat.)

Søndag d. 8. Juni

var der som omtalt i forrige Nr.

offentligt Møde

paa Hammershus. Vejr og Omgivelser kunde ikke have været smukkere. Der havde da ogsaa samlet sig en stor Skare Tilhørere om den blomstersmykkede Talerstol, der var opstillet i en lille grøn Dal. Lydforholdene var udmærkede paa Grund af de tætte Træer, der omgav den paa de tre Sider, medens Slotsbroen dannede den fjerde.

Det var en lang Række af Talere, der havde Ordet, men hver enkelt talte kun kort, og da det selvfølgelig var de bedste Tropper, der var sendt i Ilden, paahørtes de til det sidste af hele Forsamlingen med spændt Interesse.

Fru *Bojsen-Møller* talte over Ordet: Kræv din Ret og gør din Pligt. Vi har krævet vor Ret paa mange Punkter, og vi kræver nu Valgretten paa samme Vilkaar som Mænd. Men naar vi faar den, skal vi ogsaa gøre vor Pligt og bruge vor Stemmeret. Vi skal passe paa den Gryde, hvor Lovene røres sammen. Vi skal komme ind i det offentlige Liv som Kvinder med Mildheds Majestæt.

O. R. S. Astrid Rickmann fremhæver, hvorledes D. K. har arbejdet for alle og ikke, — som mange tror — kun for de ugifte Kvinder. Hun nævner adskillige Exempler herpaa, som f. Eks. Loven om gift Kvindes Ret til det selverhvervede, Enkeloven o. s. v. Derfor bør alle slutte sig til D. K. Og selv om Maalet nu synes næsten at være naaet, saa bør dog ingen anse det for at være for sent, for D. K.'s Arbejde er dermed ikke endt. —

Fru *Briet Asmundsen* fra Island giver en historisk Oversigt over Udviklingen af Kvindens Stilling paa Island i det forløbne Aarhundrede. Den islandske Kvinde fik lige Arveret med Manden 7 Aar før den danske. 1882 fik Kvinderne kommunal Valgret, som til at begynde med ikke blev videre brugt, — nu er der imidlertid Fremgang i saa Henseende. Den første Kvindeforening — nærmest af filantropisk Karakter — blev oprettet i 1875. I 1895 stiftedes en politisk Kvindeforening, og samme Aar paabegyndtes Udgivelsen af to Kvindeblade, det ene med udelukkende politisk Program, det andet med Stof, der vedrørte Hjemmene. Det første gik imidlertid ind, medens det andet, »Kvennabladet« optog det politiske Stof. I 1911 vedtoges en Lov om, at Kvinder har Adgang til al Uddannelse og til alle Embeder. Der har været forelagt et Forslag til en Grundlovsændring, der ligestiller Mænd og Kvinder, dog er der ikke meget Haab om, at den gaar igennem i Aar. Men der vil sikkert aldrig blive vedtaget nogen Grundlovsændring paa Island, uden at Kvinder og Mænd bliver ligestillede.

O. R. S. Munch-Petersen nævner som de to største Bevægelser i Verden: Fredssagen og Kvindesagen. Kvindernes Kamp for deres Sag har mange Gange opvakt Interesse og Beundring, og selv om man maa misbillige de engelske Stemmeretskvinders Fremgangsmaade, saa maa man dog bøje sig i Beundring for den Overbevisningens Styrke, som lader dem vove og ofre alt. Det er dog noget at gaa i Døden for en Sag! Mændene bør ogsaa gøre et Arbejde for Kvindesagen, og forat opfordre hertil, er Mandsligaen for Kvinders Stemmeret dannet. Den danske Afdelings Formand Prof. Høffding havde bedet Taleren overbringe den Hilsen, at der er ikke nogen Forening og ikke noget Sted, hvor han hellere vilde have talt, end ved D. K.'s Møde paa Hammershus, men det havde desværre været ham umuligt at komme. Tilsidst opfordrede Taleren Kvinderne til med stor Kraft at stille Kravet om en Grundlov, der giver Kvinder Stemmeret snarest, saa de kan være med at bestemme Grundlovens endelige Ordning.

Fru *Astrid Hostrup* omtaler de to store Faktorer i Samfundslivet: Kampen for Tilværelsen og den gensidige